

Spis treści

Część I

PROMOCJA BEZPIECZEŃSTWA – WYMIAR INDYWIDUALNY

- Rozdział 1. **Zdrowie fizyczne** 17
- 1.1. Uwagi wprowadzające 17
  - 1.2. Relacje zdrowie – choroba 18
  - 1.3. Współczesne koncepcje zdrowia 21
  - 1.4. Zdrowie obiektywne i zdrowie subiektywne 28
  - 1.5. Nowe możliwości promocji zdrowia 29
- Rozdział 2. **Zdrowie psychiczne** 38
- 2.1. Istota promocji bezpieczeństwa psychicznego 38
  - 2.2. Rozwój cywilizacji 40
  - 2.3. Promocja zdrowia psychicznego 41
  - 2.4. Koncepcja salutogenezy 45
  - 2.5. Inteligencja emocjonalna 54
- Rozdział 3. **Zdrowie duchowe** 61
- 3.1. Specyfika zdrowia duchowego 61
  - 3.2. Przemijanie życia 65
  - 3.3. Frustracja egzystencjalna 70
  - 3.4. Dwa modele życia 74
  - 3.5. Orientacja merkantylna 79

- Rozdział 4. **Rodzina** 81
- 4.1. Funkcje rodziny 81
  - 4.2. Style wychowania 83
  - 4.3. Błędy wychowawcze 89
  - 4.4. Zjawisko wsparcia 91
  - 4.5. Dialog informacyjny 97

Część II

PROMOCJA BEZPIECZEŃSTWA – WYMIAR SPOŁECZNY

- Rozdział 5. **Zdrowie społeczne** 105
- 5.1. Istota promocji zdrowia społecznego 105
  - 5.2. Różnice w zachowaniu społecznym jednostki 109
  - 5.3. Różnorodne formy interakcji 113
  - 5.4. Percepcja interpersonalna 116
  - 5.5. Rozwój zawodowy 121
- Rozdział 6. **Szkoła** 125
- 6.1. Diagnozowanie trudnych sytuacji wychowawczych 125
  - 6.2. Problem umiejętności zawodowych nauczyciela 132
  - 6.3. Relacje nauczyciel–uczeń 134
  - 6.4. Ocena przez uczniów nauczyciela 140
  - 6.5. Klimat klasy 142
  - 6.6. Szkolny program interwencyjny 145
- Rozdział 7. **Miejsce pracy** 147
- 7.1. Przystosowanie zawodowe 147
  - 7.2. Teoria osobowości J. Hollanda 149
  - 7.3. Zadowolenie z pracy 151
  - 7.4. Kultura miejsca pracy 153
  - 7.5. Sposoby opanowania stresu 165
  - 7.6. Sytuacje zagrożenia 168
- Rozdział 8. **Środowisko lokalne** 170
- 8.1. Środowisko lokalne jako czynnik socjalizacji 170
  - 8.2. Związki psychiczne 174
  - 8.3. Miasto i wieś jako środowiska wychowawcze 175

- 8.4. Aktywność jako działanie społeczne 179
- 8.5. Czynniki kształtujące bezpieczeństwo w środowisku lokalnym 184
- 8.6. Zadania społeczności lokalnej 188

- Rozdział 9. **Środowisko miejsca zamieszkania** 191
  - 9.1. Kryteria jakości środowiska 191
  - 9.2. Zróżnicowane percepcje środowiska 194
  - 9.3. Paradygmaty bezpieczeństwa środowiska 195
  - 9.4. Projektowanie architektoniczne 196
  - 9.5. Kontrola dostępu 199
  - 9.6. Włamania do samochodów 201
  - 9.7. Środki techniczne bezpieczeństwa budynków wielorodzinnych 202
  - 9.8. Oświetlenie 205
  - 9.9. Różne aspekty bezpieczeństwa 208

- Rozdział 10. **Bezpieczeństwo w ruchu drogowym** 213
  - 10.1. Edukacja w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym 213
  - 10.2. Infrastruktura drogowa 215
  - 10.3. Zasada ograniczonego zaufania 217
  - 10.4. Rola policji 217
  - 10.5. Zadania wymiaru sprawiedliwości 221
  - 10.6. Programy informacyjne 221
  - 10.7. Systemowa realizacja zasad profilaktyki 222
  - 10.8. Agresja drogowa 224

- Rozdział 11. **Postawy pokojowe i tolerancja** 231
  - 11.1. Istota pacyfizmu 231
  - 11.2. Rola emocji w zachowaniach zbiorowych 237
  - 11.3. Promocja tolerancji 243
  - 11.4. Grupowe poczucie wartości 245
  - 11.5. Typy tożsamości 248
  - 11.6. Kultura tolerancji 248

- Rozdział 12. **Kultura, zaufanie i kooperacja** 251
  - 12.1. Proces neutralizacji aksjologicznej i jego skutki 251
  - 12.2. Tożsamość społeczna jednostki 256
  - 12.3. Kooperatywne postawy wobec różnych grup 258

- Rozdział 13. **Promocja postaw obywatelskich** 271
  - 13.1. Edukacja obywatelska 271
  - 13.2. Nadzór nad działaniami władz 275
  - 13.3. Rola szkoły w rozwijaniu kompetencji 276

- Rozdział 14. **Postawy prospołeczne** 287
- 14.1. Etyka cnót 287
  - 14.2. Zachowania prospołeczne 289
  - 14.3. Altruizm i empatia 293
  - 14.4. Rozumowanie moralne 297
  - 14.5. Oddziaływania wychowawcze 302
- Rozdział 15. **Promocja konstruktywnych postaw ekonomicznych** 306
- 15.1. Równowaga ekonomiczna 306
  - 15.2. Nierówności ekonomiczne 309
  - 15.3. Społeczna gospodarka rynkowa 310
  - 15.4. Postawy konsumpcyjne młodzieży 311
  - 15.5. Budżet obywatelski 312
  - 15.6. Internet 318

Część III

PROMOCJA BEZPIECZEŃSTWA – ŚRODOWISKO NATURALNE I CYWILIZACJA

- Rozdział 16. **Ekologia** 327
- 16.1. Ogólne zagadnienia ochrony środowiska naturalnego 327
  - 16.2. Programy działania na rzecz ochrony środowiska 335
  - 16.3. Czynniki kształtujące politykę ochrony środowiska 338
  - 16.4. Turystyka a ochrona środowiska 345
  - 16.5. Promocja bezpieczeństwa w biosferze 345
- Rozdział 17. **Technosfera** 348
- 17.1. Wpływ techniki na życie człowieka 348
  - 17.2. Zagrożenia kultury przez rozwój techniki 352
  - 17.3. Zwycięzcy i przegrani 353
  - 17.4. Zmiany w psychice pod wpływem telewizji 356
  - 17.5. Zalew informacji 357
  - 17.6. Zagrożenia technologiczne a promocja bezpieczeństwa 360
- Rozdział 18. **Infosfera** 369
- 18.1. Metabolizm informacyjny 369
  - 18.2. Wielkie rewolucje w dostępie do informacji 372
  - 18.3. Samoregulacja zachowania 376
  - 18.4. Metapoznanie 377
  - 18.5. Upowszechnianie wiedzy 378

- 18.6. Niezmiennność typów temperamentu 379
- 18.7. Skutki systemu masowego komunikowania 380
- 18.8. Karta Etyczna Mediów 381
- 18.9. Bezpieczeństwo systemów komputerowych 382

Część IV

INICJATORZY I ORGANIZATORZY DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWA

- Rozdział 19. **Administracja państwowa** 393
  - 19.1. Etos administracji państwowej 393
  - 19.2. Godność petenta i urzędnika 400
  - 19.3. Zaufanie obywateli do organów państwa 401
  - 19.4. Europejski kodeks dobrej praktyki administracyjnej 403
  - 19.5. Elity społeczne 406

- Rozdział 20. **Działalność władz samorządowych** 413
  - 20.1. Rola władz lokalnych 413
  - 20.2. Konflikt interesów 416
  - 20.3. Kodeks etyczny w samorządach 420
  - 20.4. Efektywne zarządzanie 424
  - 20.5. Przeciwdziałanie korupcji 427

- Rozdział 21. **Relacje obywateli z przedstawicielami administracji** 432
  - 21.1. Stereotyp urzędnika i petenta 432
  - 21.2. Jakość relacji obywatela z władzą 433
  - 21.3. Promocja bezpieczeństwa obywateli w kontaktach z administracją 438
  - 21.4. Kształtowanie mechanizmów odpowiedzialności 447

- Rozdział 22. **Zadania policji** 450
  - 22.1. Współdziałanie policji ze społeczeństwem 450
  - 22.2. Polityka społeczna wobec przestępczości 452
  - 22.3. Wczesniejsze stadia profilaktyki 457
  - 22.4. Zadania policji w realizacji *community policing* 461
  - 22.5. Służba patrolowa 464

- Rozdział 23. **Media** 472
  - 23.1. Pojęcie mediów 472
  - 23.2. Rola telewizji w życiu indywidualnym i publicznym 474

- 23.3. Polityka edukacyjna 479
- 23.4. Znaczenie technologii informatycznej w promocji bezpieczeństwa 486

Rozdział 24. **Edukacja** 491

- 24.1. Klimat w szkole 491
- 24.2. Samoocena nauczyciela w procesie edukacyjnym 496
- 24.3. Kompetencje nauczyciela 503
- 24.4. Negocjacje jako metoda kontaktów nauczyciela z uczniem 507
- 24.5. Niepowodzenia szkolne 508
- 24.6. Tutoring 510

Rozdział 25. **Stowarzyszenia sportowe** 512

- 25.1. Rola sportu 512
- 25.2. Agresja w sporcie 514
- 25.3. Badania osobowościowe sportowca 517
- 25.4. Przestrzeganie reguł sportowych 522
- 25.5. Sukces sportowy 526

Rozdział 26. **Organizacje pozarządowe** 531

- 26.1. Cele organizacji obywatelskich 531
- 26.2. Zagrożenia dla autonomii stowarzyszeń 535
- 26.3. Formy organizacji pozarządowych 536
- 26.4. Pomoc społeczna 538
- 26.5. Finanse 545
- 26.6. Programy promocji bezpieczeństwa 548

Rozdział 27. **Organizacje międzynarodowe** 551

- 27.1. Reforma systemu funkcjonowania organizacji międzynarodowych 551
- 27.2. Przeciwdziałanie naruszeniom prawa 555
- 27.3. Nowe wyzwania przed organizacjami międzynarodowymi 556
- 27.4. Problem wzajemnych relacji kulturowych 561
- 27.5. Gospodarstwa domowe 564
- 27.6. Stosunki międzyorganizacyjne 566

Część V

GRUPY OBJĘTE SZCZEGÓLNYMI ODDZIAŁYWANAMI W ZAKRESIE PROMOCJI BEZPIECZEŃSTWA

Rozdział 28. **Dzieci i młodzież** 571

- 28.1. Struktura potrzeb człowieka 571

- 28.2. Rola dialogu a poczucie bezpieczeństwa 574
- 28.3. Role społeczne nauczyciela 580

- Rozdział 29. **Kobiety** 592
  - 29.1. Sytuacja kobiet 592
  - 29.2. Praca w środowiskach mieszanych 600
  - 29.3. Przeszkody w awansie zawodowym kobiet 603
  - 29.4. Przemoc wobec kobiet 604

- Rozdział 30. **Osoby starsze** 612
  - 30.1. Skutki procesu starzenia 612
  - 30.2. Opieka nad osobami starszymi 615
  - 30.3. Usprawnienia pracy socjalnej 622
  - 30.4. Zagrożenia bezpieczeństwa osób starszych 628

- Rozdział 31. **Pacjenci** 632
  - 31.1. Ewolucja w podejściu do istoty zdrowia 632
  - 31.2. Prawa pacjenta 635
  - 31.3. Promocja prawidłowych relacji z otoczeniem 641
  - 31.4. Działania w kierunku zmniejszenia ryzyka chorób 642

- Rozdział 32. **Osoby podejmujące próby samobójcze** 648
  - 32.1. Indywidualny i społeczny wymiar zachowań suicydalnych 648
  - 32.2. Motywy podjęcia prób samobójczych 651
  - 32.3. Promocja zdrowia 656
  - 32.4. Teoria poznawczo-behawioralna 662

- Rozdział 33. **Niepełnosprawni** 668
  - 33.1. Pojęcie niepełnosprawności 668
  - 33.2. Procedura orzekania o niepełnosprawności 671
  - 33.3. Uprawnienia osób niepełnosprawnych 675
  - 33.4. Zaburzenia psychiczne osób niepełnosprawnych 676
  - 33.5. Środowiskowe domy samopomocy 685
  - 33.6. Zespoły leczenia środowiskowego 686
  - 33.7. Ośrodki wsparcia społecznego 687

- Rozdział 34. **Wykluczeni z powodu ubóstwa** 690
  - 34.1. Kategorie ubóstwa 690
  - 34.2. Progi ubóstwa 695
  - 34.3. System pomocy 699

- Rozdział 36. **Ofiary kryzysów emocjonalnych i rozwojowych** 709
- 35.1. „Bieg życia” 709
  - 35.2. Kryzysy w życiu 710
  - 35.3. Periodyzacja rozwoju człowieka 714
  - 35.4. Bunt dorastania 718
  - 35.5. Ocena cech dorosłości 722
  - 35.6. Trening interpersonalny 724
- Rozdział 36. **Osoby skazane i zagrożone demoralizacją** 730
- 36.1. Rola zakładu penitencjarnego w procesie resocjalizacji 730
  - 36.2. Ocena czynników wskazujących na osobowość antyspołeczną 737
  - 36.3. Zapotrzebowanie na stymulację 739
  - 36.4. Postulaty zwiększenia efektywności resocjalizacji 741
  - 36.5. Promocja bezpieczeństwa w rodzinach dysfunkcyjnych 743
  - 36.6. Świetlice z programem socjoterapeutycznym 747
- Rozdział 37. **Uzależnieni od alkoholu i hazardu** 751
- 37.1. Negatywne skutki uzależnienia od hazardu 751
  - 37.2. Metody leczenia alkoholików 756
  - 37.3. Przemoc w rodzinie alkoholików 763
  - 37.4. Nadużycie alkoholu wśród młodzieży 764
  - 37.5. Uzależnienie od hazardu 766
- Rozdział 38. **Imigranci** 773
- 38.1. Podstawy prawne polityki migracyjnej 773
  - 38.2. Pomoc cudzoziemcom 776
  - 38.3. Integracja społeczna cudzoziemców 780

Część VI

TECHNICZNE SYSTEMY BEZPIECZEŃSTWA

- Rozdział 39. **Uwagi wstępne** 795
- Rozdział 40. **Klasyfikacja urządzeń i systemów alarmowych** 798
- 40.1. Klasyfikacja systemów alarmowych 798
  - 40.2. Charakterystyka ogólna systemów sygnalizacji zagrożeń 799
  - 40.3. Zasady klasyfikacji urządzeń i systemów alarmowych 801
  - 40.4. Podstawowe kryteria klasyfikacji systemów alarmowych 803

- 40.5. Podstawowe kryteria klasyfikacji urządzeń 805
- 40.6. Wymagania ogólne, zasady stosowania systemów alarmowych 806

- Rozdział 41. **Zabezpieczenia techniczno-organizacyjne** 810

- Rozdział 42. **Antyterrorystyczne urządzenia zabezpieczające** 813
  - 42.1. Wprowadzenie 813
  - 42.2. Urządzenia rentgenowskie 816
  - 42.3. Bramki 819
  - 42.4. Inne urządzenia mechaniczno-elektryczne 822

- Rozdział 43. **Elektroniczne systemy bezpieczeństwa** 825
  - 43.1. Wprowadzenie 825
  - 43.2. Systemy sygnalizacji włamania i napadu 825
    - 43.2.1. Systemy alarmowe skupione 830
    - 43.2.2. Systemy alarmowe rozproszone 830
    - 43.2.3. Systemy alarmowe mieszane 831
    - 43.2.4. Podsumowanie dotyczące konfiguracji SSWiN 833
  - 43.3. Urządzenia wchodzące w skład systemów alarmowych 841
    - 43.3.1. Centrale alarmowe 842
    - 43.3.2. Czujki alarmowe 846
    - 43.3.3. Sygnalizatory akustyczne i optyczne 854
    - 43.3.4. Zasilacze i akumulatory 856
    - 43.3.5. Manipulatory 865
    - 43.3.6. Dialery telekomunikacyjne, nadajniki, odbiorniki jako urządzenia transmisji zdarzeń 866
    - 43.3.7. Linie wejściowe (dozorowe) 867
    - 43.3.8. Linie wyjściowe 874
    - 43.3.9. Tablice synoptyczne i drukarki 881
    - 43.3.10. Informatyczny nadzór nad systemem alarmowym 882
  - 43.4. Konserwacja systemów alarmowych 882
  - 43.5. Systemy kontroli dostępu 884
    - 43.5.1. Biometryka 887
    - 43.5.2. Współpraca systemów kontroli dostępu z zabezpieczeniami mechanicznymi 889
  - 43.6. Systemy monitoringu wizyjnego 892
    - 43.6.1. Wprowadzenie 892
    - 43.6.2. Podstawowe zasady konfiguracji systemów monitoringu wizyjnego 893
    - 43.6.3. Systemy rejestracji zdarzeń 898
    - 43.6.4. CCTV IP 899

- 43.7. Systemy Sygnalizacji Pożarowej 906
  - 43.7.1. Elektroniczny system sygnalizacji pożarowej dla pojazdów ruchomych 908
- 43.8. Integracja systemów alarmowych 917
  - 43.8.1. Wprowadzenie 917
  - 43.8.2. Przykłady integracji elektronicznych systemów bezpieczeństwa 918
  - 43.8.3. Budynek inteligentny 926
- 43.9. Zasady doboru systemów zabezpieczeń do określonych obiektów 929
  - 43.9.1. Wprowadzenie 929
  - 43.9.2. Zasady doboru zabezpieczeń 930

Rozdział 44. **Przyszłościowe rozwiązania systemów bezpieczeństwa** 931

Rozdział 45. **Zakończenie i wnioski** 933

Bibliografia 935